

Határozatok Tára

MANUEL CAMPOS SÁNCHEZ-BORDONA
FŐTANÁCSNOK INDÍTVÁNYA
Az ismertetés napja: 2017. november 28.¹

C-259/16. és C-260/16. sz. egyesített ügyek

**Confederazione Generale Italiana dei Trasporti e della Logistica (Confetra),
Associazione Nazionale Imprese Trasporti Automobilistici,
Società Fercam SpA,
Associazione non Riconosciuta Alsea,
Associazione Fedit,
Società Carioni Spedizioni Internazionali Srl,
Federazione Nazionale delle Imprese di Spedizioni Internazionali – Fedespedi,
Società Tnt Global Express SpA (C-259/16),
Associazione Italiana dei Corrieri Aerei Internazionali (AICAI),
DHL Express (Italy) Srl,
Federal Express Europe Inc.,
United Parcel Service Italia Ups Srl (C-260/16)
kontra
Autorità per le Garanzie nelle Comunicazioni,
Ministero dello Sviluppo Economico,
beavatkozó fél:
Poste Italiane SpA**

(a Tribunale Amministrativo Regionale per il Lazio [laziói regionális közigazgatási bíróság, Olaszország] által benyújtott előzetes döntéshozatal iránti kérelem)

„Előzetes döntéshozatalra előterjesztett kérdés – Szolgáltatásnyújtás szabadsága – Postai szolgáltatások az Európai Unióban – A szállítmányozási, fuvarozási, illetve az expressz csomagkézbesítési ágazatban működő társaságok – Postai szolgáltatások nyilvánosság részére történő nyújtásához szükséges engedélyek – Hozzájárulás az egyetemes szolgáltatás költségeihez”

1. A – gazdasági és szociális kohézió szempontjából lényeges – postai szolgáltatások belső piacának fokozatos liberalizációja a különböző jellegű vállalkozások számára lehetővé tette e szolgáltatások nyújtását azon eredeti piaci szereplők mellett, amelyekre ezeket a szolgáltatásokat hagyományosan bízták. Ez az új helyzet egyéb kérdések között annak pontosítását teszi szükségessé, hogy mikor kell úgy érteni, hogy a fuvarozási és expressz postai szolgáltatásokat nyújtó vállalkozások valójában postai szolgáltatásokat nyújtanak.

2. Ugyanezen liberalizációs jelenség ellenpontként szolgált abban a tekintetben, hogy a tagállamoknak biztosítaniuk kell a felhasználók számára azt a jogot, hogy e szolgáltatásokra (különösen az alapvető szolgáltatásoknak minősített szolgáltatások közül néhányra) vonatkozóan egy bizonyos minőségi szinten, az egész területen állandó jelleggel és megfizethető árakon kínálat álljon rendelkezésre. Ez az *egyetemes szolgáltatás* fogalma. E szolgáltatás főbb jellemzőivel kapcsolatban azonban már nincs konszenzus arról, hogy azt hogyan és kiknek kell finanszírozni.

¹ Eredeti nyelv: spanyol.

3. A Tribunale Amministrativo Regionale per il Lazio (laziói regionális közigazgatási bíróság, Olaszország) röviden azt kívánja megtudni, hogy: a) a 97/67/EK irányelv² alkalmazandó-e a fuvarozási és az expressz postai szolgáltatásokkal kapcsolatos tevékenységekre; b) az e tevékenységeket folytató vállalkozásoknak – ha feltételezzük, hogy ezen irányelv hatálya alá tartoznak – a működésükhöz szükségük van-e engedélyre; és c) hozzá kell-e járulniuk Olaszországban az egyetemes szolgáltatás finanszírozásához.

4. A vita számos fuvarozási és expressz postai szolgáltatással foglalkozó vállalkozás, valamint kapcsolódó szervezet által indított keresetekből ered, amelyek az *Autorità per le garanzie nelle Comunicazioni*³ által elfogadott egyik határozat és rendelet, valamint a *Ministro dello Sviluppo Economico*⁴ által elfogadott, a postai szolgáltatások nyújtására irányuló nyilvános ajánlattétel engedélyezéséről szóló rendelet megsemmisítésére irányulnak.⁵

I. Jogi háttér

A. Az uniós jog

A 97/67 irányelv⁶

5. A (22) és a (23) preambulumbekzdés szövege a következő:

„(22) mivel a tagállamoknak képeseknek kell lenniük területükön megfelelő engedélyezési eljárásokkal szabályozni az olyan postai szolgáltatásokat, amelyek az egyetemes szolgáltatók számára nem fenntartottak; mivel azoknak az eljárásoknak áttekinthetőeknek, megkülönböztetéstől mentesnek, arányosoknak kell lenniük, és tárgyilagos ismérveken kell alapulniuk;

(23) mivel a tagállamoknak rendelkezniük kell azzal a választással, hogy az engedélyek megadását egyetemes szolgáltatási kötelezettségektől vagy egy olyan kompenzációs alapba történő hozzájárulástól tegyék függővé, amelynek célja, hogy az egyetemes szolgáltatás nyújtót olyan szolgáltatásokért ellentételezze, amelyek tisztességtelen pénzügyi terhet jelentenek; [...]”.

6. A 2. cikk értelmében:

„Ennek az irányelvnek a céljaira a következő meghatározások alkalmazandók [helyesen: Ezen irányelv alkalmazásában]:

1. postai szolgáltatások: olyan szolgáltatások, amelyek postai küldemények gyűjtését, feldolgozását, szállítását és kézbesítését foglalják magukban;

1a) postai szolgáltató: olyan vállalkozás, amely a postai szolgáltatások közül egyet vagy többet nyújt”.

2 A közösségi postai szolgáltatások belső piacának fejlesztésére és a szolgáltatás minőségének javítására vonatkozó közös szabályokról szóló, 1997. december 15-i európai parlamenti és tanácsi irányelv (HL 1998. L 15., 14. o.; magyar nyelvű különkiadás 6. fejezet, 3. kötet, 71. o.; helyesbítés: HL 2015. L 47., 34. o.; a továbbiakban: 97/67 irányelv).

3 Távközlési felügyeleti hatóság, Olaszország, a továbbiakban: AGCom.

4 Gazdaságfejlesztési minisztérium, Olaszország.

5 E szabályok részleteit lásd a 14–19. pontban.

6 Módosította a 2008. február 20-i 2008/6/EK európai parlamenti és tanácsi irányelv (HL 2008. L 52., 3. o.; helyesbítés: HL 2015. L 225., 49. o.; a továbbiakban: 2008/6 irányelv).

7. Ez a cikk a 6. pontjában a postai küldeményekre a következőképpen hivatkozik:

„postai küldemény: abban a végleges formában megcímzett küldemény, amelyben a postai szolgáltatónak azt továbbítania kell. A levélküldeményeken kívül ilyen küldemények lehetnek például a könyvek, a katalógusok, a hírlapok, a folyóiratok és a kereskedelmi értéket képviselő vagy nem képviselő árut tartalmazó postai csomagok”.

8. A 2. cikk 19. pontja értelmében „alapvető követelmények”:

„olyan általános, nem gazdasági okok, amelyek egy tagállamot arra készíthetnek, hogy a postai szolgáltatások ellátására feltételeket szabjon. Ezek az okok a levéltitok, a hálózat biztonsága veszélyes áruk szállítása esetén, a foglalkoztatási feltételek tiszteletben tartása, a törvényi, rendeleti és közigazgatási rendelkezésekkel megállapított és/vagy – a közösségi és nemzeti jognak megfelelően – a nemzeti szociális partnerek közötti tárgyalás eredményeként létrejött kollektív szerződésekben meghatározott szociális biztonsági rendszerek tiszteletben tartása, valamint – indokolt esetben – adatvédelmi, környezetvédelmi és területrendezési okok. [...]”

9. A 7. cikk kimondja:

„(1) [...] A tagállamok a (2), (3) és (4) bekezdésben meghatározott eszközök közül egy vagy több felhasználásával vagy a Szerződéssel összhangban lévő egyéb módon finanszírozhatják az egyetemes szolgáltatások nyújtását.

[...]

(3) Amennyiben egy tagállam azt állapítja meg, hogy az ezen irányelv szerinti egyetemes szolgáltatási kötelezettségek az I. melléklet figyelembevételével kiszámított nettó költséget vonnak maguk után, és méltánytalan pénzügyi terhet jelentenek az egyetemes szolgáltató(k) számára, a következőket vezetheti be:

- a) egy, az érintett vállalkozás(ok) állami alapokból történő kompenzálására szolgáló mechanizmust; vagy
- b) egy, az egyetemes szolgáltatási kötelezettségek nettó költségeinek a szolgáltatók és/vagy a felhasználók közötti megosztására szolgáló mechanizmust.

(4) Ha a (3) bekezdés b) pontjával összhangban a nettó költségek megosztására kerül sor, a tagállamok létrehozhatnak egy, a szolgáltatók és/vagy a felhasználók által fizetett díjakból finanszírozott kompenzációs alapot [...]. A tagállamok a 9. cikk (2) bekezdése alapján az engedélyek megadásakor feltételül szabhatják az alaphoz való pénzügyi hozzájárulást vagy egyetemes szolgáltatási kötelezettség teljesítését. [...]”

10. A 9. cikk szerint:

„(1) Az egyetemes szolgáltatások körén kívül eső szolgáltatások vonatkozásában a tagállamok az alapvető követelményeknek való megfelelés biztosításához szükséges mértékig általános engedélyeket vezethetnek be.

(2) Az egyetemes szolgáltatások körébe tartozó szolgáltatások vonatkozásában a tagállamok az alapvető követelményeknek való megfelelés biztosításához és az egyetemes szolgáltatásnyújtás biztosításához szükséges mértékű engedélyezési eljárásokat vezethetnek be, beleértve az egyedi engedélyeket is.

Az engedély megadása:

[...]

- adott esetben a 7. cikkben említett költségmegosztási mechanizmusokhoz való pénzügyi hozzájárulási kötelezettségtől tehető függővé, amennyiben az egyetemes szolgáltatás nyújtása nettó költséget von maga után és méltánytalan pénzügyi terhet jelent a 4. cikknek megfelelően kijelölt egyetemes szolgáltató(k) számára,

[...]

- adott esetben a nemzeti jogszabályokban meghatározott munkafeltételek betartásától tehető függővé vagy arra kötelezhet.

[...]

A 4. cikknek megfelelően kijelölt egyetemes szolgáltató(k) esetétől eltekintve az engedélyekre a következő szabályok vonatkoznak:

- számuk nem korlátozható,
- az egyetemes szolgáltatás ugyanazon elemei vagy a tagállam területének ugyanazon részei tekintetében az engedélyek nem szabhatnak meg egyidejűleg egyetemes szolgáltatási kötelezettséget és a költségmegosztási mechanizmushoz való pénzügyi hozzájárulási kötelezettséget,
- nem köthetők olyan feltételhez, amely más, nem ágazatspecifikus nemzeti jogszabály értelmében alkalmazandó a vállalkozásra,

[...]”.

A 2008/6 irányelv

11. A (17) preambulumbekkezdés értelmében:

„A szállítás önmagában nem tekintendő postai szolgáltatásnak. [...]”

12. A (27) preambulumbekkezdés megállapítja:

„(27) A postai szolgáltatók az egyetemes szolgáltatás finanszírozásához való hozzájárulásra kötelezhetők, amennyiben kompenzációs alap létrehozásáról rendelkeztek. Annak megállapításához, hogy mely vállalkozások kötelezhetők a kompenzációs alaphoz való hozzájárulásra, a tagállamoknak mérlegelniük kell, hogy az ilyen vállalkozások által nyújtott szolgáltatások a felhasználó szemszögéből az egyetemes szolgáltatás körébe tartozó szolgáltatásoknak tekinthetők-e, mivel az egyetemes szolgáltatásokkal kellő mértékben felcserélhetőnek bizonyulnak, figyelembe véve a szolgáltatások jellegzetességeit, ezen belül a többletértéket képviselő jellemzőket, valamint rendeltetésüket és az árképzést. E szolgáltatásoknak nem kell szükségképpen rendelkezniük az egyetemes szolgáltatás minden vonásával, amilyen például a napi kézbesítés vagy a teljes körű országos lefedettség.”

B. Az olasz jog

13. A 97/67 irányelvet az 1999. július 22-i 261/1999. sz. decreto legislativo⁷ ültette át az olasz jogrendbe. Az ezen irányelvben a 2008/6 irányelv⁸ által végrehajtott módosításokat a 2011. március 31-i 58/2011. sz. decreto legislativo⁹ ültette át a belső jogba.

14. Az 58/2011. sz. decreto legislativoval módosított 261/1999. sz. decreto legislativo 6. cikkének (1) és (1a) bekezdése előírja:

„(1) [...] általános engedélyhez kötött [...] az egyetemes szolgáltatások körén kívül eső szolgáltatások – beleértve a levelek kézbesítésére szolgáló magánpostaláda-szolgáltatást is – nyújtására irányuló nyilvános ajánlattétel.

(1a) Az általános engedélynek – a piac helyzetére és a postai szolgáltatások megszervezésére is figyelemmel történő – megadása az egyetemes szolgáltatók esetében is [...] különös egyetemes szolgáltatási követelményekhez vagy a jelen rendelet 10. cikkében említett költségmegosztási mechanizmusokhoz való pénzügyi hozzájárulási kötelezettséghez köthető. [...]”

15. A 261/1999. sz. decreto legislativo 10. cikke (2) bekezdésének megfelelően:

„(2) Az egyetemes szolgáltatás körébe tartozó szolgáltatások helyébe lépő szolgáltatásokra vonatkozó egyedi és általános engedéllyel rendelkező szolgáltatók az engedélyezett tevékenységből eredő bruttó bevétel legfeljebb tíz százaléka erejéig kötelesek hozzájárulni az (1) bekezdés szerinti alaphoz.”

16. A postai szolgáltatások nyújtására irányuló nyilvános ajánlattétel engedélyezéséről szóló, az AGCom által jóváhagyott rendelet¹⁰ (a továbbiakban: engedélyezési rendelet) az 1. cikke (1) bekezdésének g) és r) pontjában a következőket írta elő:

„(1) E rendelet alkalmazásában:

[...]

g) »postai szolgáltatások«: olyan szolgáltatások, amelyek postai küldemények gyűjtését, feldolgozását, szállítását és szétosztását foglalják magukban, beleértve az egyetemes postai szolgáltatások körébe tartozó szolgáltatásokat is;

[...]

i) »hozzáadott értékű postai szolgáltatások«: az egyetemes postai szolgáltatások körébe tartozó olyan szolgáltatások, amelyek kiegészítő szolgáltatásokat foglalnak magukban, még ha a postai szolgáltatások egyes szakaszaihoz kapcsolódnak is (például a címzett kezéhez történő kézbesítés, a meghatározott időpontban történő kézbesítés, a háztól házig szállítás, a tértivevény, a címváltoztatás lehetősége, az elektronikus nyomkövetés);

[...]

⁷ A GURI 1999. augusztus 5-i 182. száma.

⁸ A kérdést előterjesztő bíróság úgy véli, hogy a 261/1999. sz. decreto legislativo 2. cikkének a) és f) pontja átveszi a 97/67 irányelv 2. cikkének 1., 1a. és 6. pontjában foglalt fogalom meghatározásokat (az előzetes döntéshozatalra utaló határozat 2.5.1 pontjának utolsó bekezdése).

⁹ A GURI 2011. április 24-i 98. száma. A továbbiakban: 261/1999. sz. decreto legislativo.

¹⁰ A 129/15/CONS. sz. határozat A. melléklete (a továbbiakban: 129/15. sz. határozat).

r) »önmagában vett szállítás«: a szállítási szakaszra vonatkozó olyan tevékenységek végzése, amelyek nem foglalják magukban a g) pont szerinti postai szolgáltatások sorának egymást követő szakaszaiba illeszkedő egyéb tevékenységek folytatását.”

17. A rendelet 8. cikkének (4) bekezdése szerint „az önmagában vett szállításhoz általános engedély nem szükséges”.

18. Az engedélyezési rendelet 11. cikke (1) bekezdésének f) pontja és 15. cikkének (2) bekezdése értelmében az általános engedély jogosultja a 2008/6 irányelv (27) preambulumbekzdésében és a 261/1999. sz. decreto legislativo 10. cikkének (2) bekezdésében előírt feltételek fennállása esetén köteles az egyetemes szolgáltatás költségeinek kompenzációjára szolgáló alaphoz hozzájárulni.

19. A gazdaságfejlesztési miniszteri rendelet¹¹ 9. cikke kimondja, hogy az egyedi vagy általános engedéllyel rendelkező jogalanyoknak be kell tartaniuk a rendelet 11. cikkében foglalt követelményeket.

II. A jogvita alapját képező tényállás és az előzetes döntéshozatalra előterjesztett kérdések

20. A felperesek olyan vállalkozások és vállalkozások társulásai, amelyek fuvarozási, szállítmányozási és expressz futárszolgálattal kapcsolatos tevékenységeket végeznek.¹² Bár azt állítják, hogy nem nyújtanak postai szolgáltatásokat, a 261/1999. sz. decreto legislativo 6. cikke szerinti általános engedéllyel rendelkeznek, amelyet elővigyázatosságból kértek az olasz szabályozásnak az ezen szolgáltatások körével kapcsolatos bizonytalanságára tekintettel.

21. 2015-ben keresettel fordultak a kérdést előterjesztő bírósághoz, amelyben a 129/15. sz. határozat, valamint az engedélyezési rendelet megsemmisítését kérték. Azt állították, hogy a fuvarozási, a szállítmányozási, valamint az expressz futárszolgálattal kapcsolatos tevékenységeik nem minősíthetők a 97/67 irányelv 2. cikke és a 261/1999. sz. decreto legislativo 1. cikke szerinti postai szolgáltatásnak. A szóban forgó szabályozást azért is kifogásolják, mert az számukra súlyosan hátrányos, ellentétes az uniós joggal, valamint az általa védeni kívánt érdekekhez és a saját tevékenységeihez képest aránytalan. Közelebbről: vitatják az engedélyezési kötelezettség előírását azon szolgáltatások esetében, amelyeknek mentesülniük kellene az engedélyezés alól, valamint elutasítják az egyetemes szolgáltatás költségeinek kompenzációjára szolgáló alaphoz való hozzájárulás kötelezettségének előírását.

22. Az említett bíróság, miután az előzetes döntéshozatalra utaló határozatban kifejtette az álláspontját (általános, és a felperesek kérelmének kedvező megfogalmazásban), úgy határozott, hogy felfüggeszti az eljárást, és előzetes döntéshozatal céljából a következő kérdéseket terjeszti elő:

„1) Ellentétes-e az uniós joggal, különösen a 2008/6 irányelvvel később kiegészített és módosított 97/67 irányelv [2.] cikkének 1. és 1a. pontjával, valamint 6. cikkével^[13] az olyan nemzeti szabályozás, így különösen a 261/1999. sz. decreto legislativo 2. cikke a) és f) pontjának, valamint a 2015. március 23-i 129/15/CONS. sz. AGCOM határozat A. mellékletében foglalt, a postai szolgáltatások nyújtására irányuló nyilvános ajánlattétel engedélyezéséről szóló rendelet 1. cikke (1) bekezdésének egymással összefüggésben értelmezett g) és r) pontjának, valamint i) pontjának, továbbá ezzel összefüggésben a postai szolgáltatások nyújtására irányuló nyilvános ajánlattétellel kapcsolatos

¹¹ A 2015. július 29-i Disciplinaire delle procedure per il rilascio dei titoli abilitativi per l'offerta al pubblico dei servizi postali (a postai szolgáltatások nyújtására irányuló nyilvános ajánlattétellel kapcsolatos engedélyezési eljárásra vonatkozó szabályzatról szóló rendelet) (a GURI 2015. augusztus 17-i 189. száma, a továbbiakban: rendelet).

¹² A C-260/16. sz. ügyben a felperesek csak expressz csomagküldéssel foglalkoznak.

¹³ Az előzetes döntéshozatalra utaló határozatok szó szerint az 1. és a 6. cikkre hivatkoznak, azonban a 2. cikk 1., 1a. és 6. pontjáról kell hogy szó legyen.

engedélyezési eljárásra vonatkozó szabályzatról szóló, 2015. július 29-i gazdaságfejlesztési miniszteri rendelet alkalmazása, amelynek alapján a fuvarozási, a szállítmányozási és az expressz csomagküldő szolgáltatások is a postai szolgáltatások körébe tartoznak?

- 2) Ellentétes-e az uniós joggal, különösen a [...] 97/67 irányelv 9. cikkének (1) bekezdésével és [2.] cikkének 19. pontjával, valamint az arányosság és az észszerűség elvével az olyan nemzeti szabályozás, így különösen a 261/1999. sz. decreto legislativo 6. cikke (1) bekezdésének, valamint a 2015. március 23-i 129/15/CONS. sz. AGCOM határozat A. mellékletében foglalt, a postai szolgáltatások nyújtására irányuló nyilvános ajánlattétel engedélyezéséről szóló rendelet 8. cikkének, továbbá ezzel összefüggésben a postai szolgáltatások nyújtására irányuló nyilvános ajánlattétellel kapcsolatos engedélyezési eljárásra vonatkozó szabályzatról szóló, 2015. július 29-i gazdaságfejlesztési miniszteri rendelet alkalmazása, amely a fuvarozási, a szállítmányozási és az expressz csomagküldő szolgáltatások nyújtói számára a postai szolgáltatások nyújtásával kapcsolatos alapvető követelmények biztosításához szükségeshez képest eltérő körülmények között is előírja az általános engedély megszerzését?
- 3) Ellentétes-e az uniós joggal, különösen a [...] 97/67 irányelv 7. cikkének (4) bekezdésével és 9. cikkének (2) bekezdésével az olyan nemzeti szabályozás, így különösen a 261/1999. sz. decreto legislativo 6. cikke 1bis bekezdésének és 10. cikke (2) bekezdésének, valamint a 2015. március 23-i 129/15/CONS. sz. AGCOM határozat A. mellékletében foglalt, a postai szolgáltatások nyújtására irányuló nyilvános ajánlattétel engedélyezéséről szóló rendelet 11. cikke (1) bekezdése f) pontjának és 15. cikke (2) bekezdésének, továbbá ezzel összefüggésben a postai szolgáltatások nyújtására irányuló nyilvános ajánlattétellel kapcsolatos engedélyezési eljárásra vonatkozó szabályzatról szóló, 2015. július 29-i gazdaságfejlesztési miniszteri rendelet 9. cikkének alkalmazása, amely a fuvarozási, a szállítmányozási és az expressz csomagküldő szolgáltatások nyújtói részére előírja az egyetemes szolgáltatás kompenzációs alapjához való hozzájárulás kötelezettségét?
- 4) Ellentétes-e az uniós joggal, különösen a [...] 97/67 irányelv 9. cikkének (2) bekezdésével az olyan nemzeti szabályozás, így különösen a 261/1999. sz. decreto legislativo 6. és 10. cikkének, valamint a 2015. március 23-i 129/15/CONS. sz. AGCOM határozat A. mellékletében foglalt, a postai szolgáltatások nyújtására irányuló nyilvános ajánlattétel engedélyezéséről szóló rendelet 11. cikke (1) bekezdése f) pontjának és 15. cikke (2) bekezdésének, továbbá ezzel összefüggésben a postai szolgáltatások nyújtására irányuló nyilvános ajánlattétellel kapcsolatos engedélyezési eljárásra vonatkozó szabályzatról szóló, 2015. július 29-i a gazdaságfejlesztési miniszteri rendelet 9. cikkének alkalmazása, amely nem tartalmaz értékelést azon esetekre vonatkozóan, amikor az egyetemes szolgáltatás költségeinek kompenzációjára szolgáló alaphoz való hozzájárulás célszerűnek tekinthető, valamint nem ír elő eltérő alkalmazási módokat a befizetők egyéni helyzetére és a piac helyzetére figyelemmel?”

III. A Bíróság előtti eljárás

23. A C-259/16. sz. ügyben hozott előzetes döntéshozatalra utaló határozat 2016. május 10-én, a C-260/16. sz. ügyben hozott előzetes döntéshozatalra utaló határozat pedig a következő napon, május 11-én érkezett a Bíróság Hivatalához. A két határozat közötti összefüggésre tekintettel a Bíróság a két ügyet egyesítette.

24. Írásbeli észrevételeket nyújtottak be a Confetra és társai,¹⁴ az AICAI és társai,¹⁵ a UPS Italia, a Poste ItalianeSpA, az olasz kormány és a Bizottság. A 2017. szeptember 20-i tárgyaláson az utóbbiak mindegyike, valamint a francia kormány vett részt.

IV. Jogi elemzés

A. Előzetes megjegyzések

25. Az előzetes döntéshozatalra előterjesztett négy kérdés a rendeletről annak tisztázása érdekében tesz említést, hogy az összeegyeztethető-e a 97/67 irányelvvel. Ugyanakkor ez a rendelet az olasz postai ágazatban az engedélyek megadásának inkább az eljárási, nem pedig az anyagi jogi szempontjait szabályozza. A lényegi kérdések szempontjából valójában a másik két szabály (azaz a 261/1999. sz. decreto legislativo és az engedélyezési rendelet) van előtérben.

26. Mindazonáltal, mivel az első és a második kérdésben nem szerepel a rendelet valamely konkrét rendelkezése, szinte lehetetlen elvégezni ezt az elemzést. A harmadik és a negyedik kérdés hivatkozik a rendelet 9. cikkére, azonban annak vizsgálatát nem tartom szükségesnek, mivel az csak utal az általános engedéllyel rendelkezőknek a rendelet 11. cikkében rögzített kötelezettségeire. Így az előzetes döntéshozatalra utaló határozatban foglalt többi nemzeti szabályra fogok összpontosítani.

27. Amikor ezek az előzetes döntéshozatali eljárások írásbeli szakaszban voltak, a Bíróság ítéletet hozott a DHL Express (Austria) ügyben,¹⁶ amelyben a 97/67 irányelv 9. cikkének (2) bekezdése alapján egy kézbesítési és expressz futárszolgálatot működtető vállalkozásnak az ágazat szabályozásáért felelős nemzeti hatóság finanszírozásához való hozzájárulására vonatkozó kötelezettségével kapcsolatban foglalt állást. Az ezen ítéletnek és a 2017. június 15-i Ilves Jakelu ítéletnek¹⁷ a jelen előzetes döntéshozatal iránti kérelmekre gyakorolt hatását a tárgyaláson megvitatták.

B. Az előzetes döntéshozatalra előterjesztett első kérdésről

1. A felek álláspontjainak összefoglalása

28. A Confetra úgy véli, hogy a 97/67 irányelvvel ellentétes az olyan nemzeti szabály, amely alapján a fuvarozási és a szállítmányozási szolgáltatások, valamint az expressz futárszolgálat a postai szolgáltatások körébe tartoznak. Ezek közül egyik szolgáltatásnak a jogi meghatározása, illetve jellege sem kapcsolódik a postai szolgáltatáshoz. Különösen, ez az irányelv távol áll a postai küldemények gyűjtésével, illetve kézbesítésével foglalkozó fuvarozóktól, akik számára ezek a feladatok általában a fő tevékenységük (a fuvarozás) melletti másodlagos feladatok szoktak lenni.

29. Az AICAI és társaival, valamint a UPS-szel együtt a Confetra az expressz futárszolgálat jellemzőire összpontosít, mint például a csomagok kezelése során tapasztalható rugalmasságra, az egyéni díjmegállapításra, az utólagos fizetésre, a „háztól házig” szolgáltatásra és más hasonló tényezőkre, amelyek alapján az eltér az egyetemes szolgáltatás rendszerébe tartozó postai szolgáltatástól, még akkor is, ha e rendszer egyik szegmensét alkotja.

¹⁴ Az észrevételeket a Confetra, valamint a következő vállalkozások és szervezetek közösen terjesztették elő: Fedespedi, Associazione Fedit, Associazione non Riconosciuta Alsea, Società Tnt Global Express SpA, Associazione Nazionale Imprese Trasporti Automobilistici, Società Fercam SpA, Società Carioni Spedizioni Internazionali Srl; az egyszerűség kedvéért a továbbiakban együttesen: Confetra.

¹⁵ Az észrevételeket aláírták továbbá a következő vállalkozások képviselői: DHL Express (Italy) Srl, Federal Express Europe Inc. és United Parcel Service Italia Ups Srl.

¹⁶ 2016. november 16-i ítélet, C-2/15, EU:C:2016:880.

¹⁷ C-368/15, EU:C:2017:462.

30. Az AICAI és társai véleménye szerint az első kérdésre adandó választ a Corbeau ítéletben¹⁸ megadták, és a 97/67 irányelv (18) preambulumbekzdéséből következik, hogy az expressz futárszolgálattal kapcsolatos tevékenységek nem képezik az egyetemes szolgáltatás részét. Hozzáteszik, hogy az ezen irányelv 2. cikkének 1. pontjában található meghatározás hasonló a hagyományos postai szolgáltatásokra, azaz a valamely általános ügyfélkörnek nyújtott standard szolgáltatásokra vonatkozó fogalom meghatározáshoz. Ugyanakkor ez a preambulumbekzdés elköveti azt a hibát, hogy az expressz futárszolgálat jellemzőit egy pusztán többletértékkel bíró postai szolgáltatásra redukálja le.

31. A UPS megjegyzi, hogy az általános gazdasági érdekű postai szolgáltatások a belső piaci szolgáltatásokról szóló 2006/123/EK irányelv¹⁹ hatálya alól az ezen irányelv 1. cikkének és 17. cikke (1) bekezdése a) pontjának együttes olvasata alapján kifejezetten ki vannak zárva. Következésképpen az ilyen postai szolgáltatások *a contrario* a 97/67 irányelv hatálya alatt maradnak, miközben a többi szolgáltatásra – köztük az expressz postai szolgáltatásokra – a 2006/123 irányelv rendelkezései vonatkoznak. Megjegyzi, hogy a gazdasági összefonódások ellenőrzése terén a Bizottság határozathozatali gyakorlata megerősíti a standard és az expressz csomagok piaci közötti különbségeket.²⁰ A Bizottság valójában a standard postai szolgáltatásokat nyújtó hagyományos szolgáltatónak az expressz postai szolgáltatások piacán való mérsékelt jelenlétét emelte ki.²¹

32. A Poste Italiane, az olasz kormány és a Bizottság egyetértene abban, hogy a 97/67 irányelv 2. cikke 1. és 1a. pontjának, valamint a 2008/6 irányelv (17) preambulumbekzdésének együttes értelmezéséből az következik, hogy a postai szolgáltatások fogalma magában foglalja az összes olyan fuvarozási vállalkozást, amely a postai szolgáltatás tipikus műveleteinek valamelyikét, mint például a postai küldemények gyűjtését, feldolgozását vagy kézbesítését is végzi. Csak az önmagában vett szállítás nem tartozik a fogalom meghatározásba.²² Ennélfogva azokat a vállalkozásokat, amelyek expressz postai szolgáltatásokat nyújtanak, nem lehet kizárni azért, mert azok egy vagy több, a postai szolgáltatásoktól eltérő műveletet is végeznek.²³ Az expressz postai szolgáltatásra jellemző hozzáadott értékkel bíró szolgáltatásnyújtások semmit nem változtatnak azon, hogy ez a szolgáltatás a postai szolgáltatások körébe tartozik.

33. Az olasz kormány felhívja a figyelmet a másodlagos jog fejlődésének várható irányaira is, amelyek megerősítik ezt az értelmezést. Ennélfogva a 2016/149 rendeletre irányuló javaslat²⁴ a kérdést előterjesztő bíróság által javasoltakkal ellentétben nem tesz különbséget a „sima” és a „postai” csomagok között.

18 A Bíróság 1993. május 19-i ítélete, C-320/91, EU:C:1993:198.

19 A belső piaci szolgáltatásokról szóló, 2006. december 12-i európai parlamenti és tanácsi irányelv (HL 2006. L 376., 36. o.; helyesbítés: HL 2014. L 287., 33. o.; a továbbiakban: 2006/123 irányelv).

20 A UPS az 1998. augusztus 26-i Deutsche Post kontra DHL bizottsági határozatot, IV/M 1168, 17. pont; az 1999. február 23-i Deutsche Post kontra Securicor bizottsági határozatot, VI/M11347, valamint a 2013. január 30-i UPS kontra TNT bizottsági határozatot, M6570, említi.

21 A UPS a Bíróság 2009. április 23-i TNT Post UK ítéletére (C-357/07, EU:C:2009:248, 46. pont) hivatkozik.

22 Azt állítják, hogy ezt az álláspontot erősíti meg a 2001. május 17-i TNT Traco ítélet (C-340/99, EU:C:2001:281) és a 2011. október 13-i DHL International ítélet (C-148/10, EU:C:2011:654), valamint Mengozzi főtanácsnoknak a DHL Express (Austria) ügyre vonatkozó indítványa (C-2/15, EU:C:2016:168).

23 Az olasz kormány és a Bizottság a versenyszabályok postai ágazatban történő alkalmazásáról és a postai szolgáltatással kapcsolatos egyes állami intézkedések értékeléséről szóló bizottsági közleményre (HL 1998. C 39., 2. o.; magyar nyelvű különkiadás 8. fejezet, 1. kötet, 174. o.) hivatkozik.

24 A határokon átnyúló csomagkézbesítési szolgáltatásokról szóló európai parlamenti és tanácsi rendeletre irányuló, 2016. május 25-i javaslat (COM(2016) 285 final).

2. Jogi elemzés

34. A 97/67 irányelv az 1. cikkének első francia bekezdésében a „postai szolgáltatások” nyújtásának feltételeire vonatkozó közös szabályokat állapít meg, amelyek az ezen irányelv 2. cikkének 1. pontja szerinti fogalom meghatározásnak megfelelően kimerítő jelleggel²⁵ a „postai küldemények gyűjtését, feldolgozását, *szállítást* és kézbesítését foglalják magukban”. Mostantól kiemelem a szállítást a kérdésre adandó válasz szempontjából fennálló jelentőségére tekintettel.

35. A „postai küldemény” fogalma a 97/67 irányelv 2. cikkének 6. pontjában van meghatározva. Ez azt a meghatározott címmel rendelkező küldeményt jelenti, amely abban a végleges formában jelenik meg, ahogyan azt a postai szolgáltatást nyújtónak *szállítania* kell. A postai küldemények természetesen lehetnek levelek,²⁶ de lehetnek könyvek, katalógusok, hírlapok és folyóiratok, valamint „kereskedelmi értéket képviselő vagy nem képviselő árut tartalmazó postai csomagok” is.

36. Mivel postai szolgáltatást nyújtónak minősül minden olyan vállalkozás, amely a 97/67 irányelv 2. cikkének 1. pontjában felsorolt *egy vagy több* szolgáltatást nyújt, az előző rendelkezések első együttes olvasata alapján levonható az a következtetés, hogy a postai küldemények szállítása beépül a postai szolgáltatások közé. Elegendő tehát, hogy egy vállalkozás ezen postai küldemények szállításával foglalkozzon ahhoz, hogy a 97/67 irányelv hatálya alá tartozzon, anélkül hogy ezenkívül szükség lenne arra, hogy az irányelv 2. cikkének 1. pontjában említett másik tevékenységet is folytasson.

37. Ugyanakkor, ami a 97/67 irányelv módosítását illeti, a 2008/6 irányelv a (17) preambulumbekzdésének első mondata kimondta, hogy a *szállítás önmagában* nem tekintendő postai szolgáltatásnak. Bár ez a megállapítás nem épült be a megfogalmazásba,²⁷ feltételezhető, hogy megfelel az eredeti jogalkotói célnak, amely szerint a többi postai szolgáltatási tevékenységtől *elkülönült* szállítás kezdettől fogva nem tartozott a 97/67 irányelv hatálya alá.

38. Az alapeljárásban a postai szolgáltatók lehetséges besorolása a vállalkozások két kategóriájára vonatkozik: egyfelől a szállítással fuvarozóként foglalkozó vállalkozásokra, másfelől pedig az expressz postai szolgáltatásokat nyújtó vállalkozásokra. A postai szolgáltatásokat szabályozó szervezetek, illetve ügynökségek felhívták a figyelmet arra, hogy nehézséget jelent az átfogó szabályok alkalmazási körének elhatárolása azoktól a szabályoktól, amelyek csak a postai szolgáltatásokkal foglalkoznak, amikor ezek a szabályok a vállalkozások e két kategóriáját érintik.²⁸ Ezekre a szabályokra külön-külön fogok hivatkozni.

a) A fuvarozási vállalkozások

39. Az utóbbi években a postai szolgáltatások piacának fejlődése egyértelmű tendenciát mutat a főként az elektronikus kereskedelem megnövekedése által motivált diverzifikáció irányába. A postai ágazathoz tartozó hagyományos vállalkozások versenyeznek a logisztikával és szállítással foglalkozó vállalkozásokkal, ezenkívül az ipari jellegű szállítással foglalkozó szolgáltatók csomagkézbesítő vállalkozásokká válnak. Az ügyfélkörük már nemcsak a klasszikus szállítási szolgáltatásokat kéri (a

25 2015. október 22-i Easy Pay és Finance Engineering ítélet (C-185/14, EU:C:2015:716) 29. pont.

26 A 2. cikk 7. pontja szerint levélküldemény „bármilyen fizikai adathordozón rögzített, illetőleg írásos formában megjelenített közlemény, amelyet a feladó által magán a küldeményen vagy annak csomagolásán megjelölt címre kell kézbesíteni. Könyvek, katalógusok, hírlapok és folyóiratok nem tekintendők levélküldeménynek”.

27 A határokon átnyúló csomagkézbesítési szolgáltatásokról szóló rendeletre irányuló javaslat esetében történeklek ellentétben, amelyre a 24. lábjegyzetben utaltam.

28 European Regulators Group for Postal Services (ERGP), Medium Term Strategy (2017–2019) – Discussion paper for Public Consultation (ERGP (16) 16), 7. o.: „NRAs are currently tasked with overseeing »postal services« provided by »postal services providers«, which generally covers some but not always all parcel delivery operators and the scope of which varies across Member States. The courier, parcel and express (CEP) services are not only covered by the European regulation (and specifically by the postal directive) applying to the postal sector, but also by other transversal legislation, for instance transport law. The boundaries as regards applicable law for these services may not always be clear”.

gyártóktól a kereskedelmi központokig), hanem az egyéni csomagok kézbesítését is. Ily módon új vállalkozástípusok jelennek meg, amelyek nem igazodnak teljesen a postai szolgáltatókra vonatkozó elgondoláshoz, hanem olyan hasonló szolgáltatásokat nyújtanak, amelyek helyettesítő szolgáltatásokká válhatnak.²⁹

40. A fuvarozási vállalkozások a 97/67 irányelvnek egy olyan értelmezését kérik, amely alapján azok nem tartoznak az irányelv hatálya alá. Azt állítják, hogy a postai küldemények szállítására irányuló szolgáltatásuk nyújtása során más szolgáltatások esetleges nyújtása (mint például ezen küldemények gyűjtése és kézbesítése) csak a fő tevékenység melletti melléktevékenységként valósul meg. Ennélfogva azokat nem lehet a postai szolgáltatókkal egy tekintet alá venni.³⁰

41. Ezzel az állásponttal több ok miatt nem értek egyet.

42. Először, a 2008/6 irányelv előkészítő munkálataiban szereplő egyéb utalás hiányában³¹ az irányelv (17) preambulumbekzdése első mondatának leglogikusabb értelmezése³² az, hogy a 2. cikk 1. és 6. pontjának pontosításáról van szó, amely rendelkezés „megvilágít, azonban nem módosít”³³, abban az értelemben, hogy a postai küldemények *önmagában vett* szállítására korlátozódó szolgáltatás nyújtása – a postai szolgáltatásokat meghatározó bármely más tevékenység (gyűjtés, feldolgozás vagy kézbesítés) kifejtése nélkül – nem tartozik a postai ágazatra vonatkozó szabályozás hatálya alá.³⁴

43. Másodsor, annak elfogadása esetén, hogy a postai küldemények gyűjtésére, illetve kézbesítésére irányuló tevékenységek kiegészítő jellege a fuvarozási vállalkozásokat kizárja a 97/67 irányelv hatálya alól, az értelmezési nehézségek megsokszorozódnának. Az alkalmazandó jogi szabályozás körülhatárolása érdekében az objektív és könnyen bizonyítható kritérium helyett, valamint attól függetlenül, hogy a postai küldemények gyűjtésére, feldolgozására vagy kézbesítésére sor került-e, vagy sem, esetről esetre kellene értékelní a „másodlagos” szolgáltatásoknak az e vállalkozások által nyújtott fő szolgáltatásokhoz (szállítás) viszonyított nagyobb vagy kisebb arányát.

44. Véleményem szerint a 97/67 irányelvben a postai szolgáltatások meghatározása keretében a lényeg nem az, hogy a „másodlagos” szolgáltatások milyen százalékban vannak jelen a szállítási szolgáltatásokhoz képest, hanem az, hogy azokat valamely szolgáltató az utóbbiakkal együtt nyújtja-e.³⁵ Azonkívül, hogy a Confetra által javasolt értelmezés jogbizonytalanságot idézne elő, azt a 97/67 irányelvben semmi nem támasztja alá.

29 Lásd: Commission Staff Working Document, (SWD(2015) 207 final, 2015. november 17.) – Accompanying the document – Report from the Commission to the European Parliament and the Council on the application of the Postal Services Directive (Directive 97/67/CE as amended by Directive 2002/39/CE and Directive 2008/6/EC), COM(2015) 568 final, 66. o. (a továbbiakban: SWD(2015) 207 final).

30 Előfordulhat, hogy a fuvarozási vállalkozások a konkrét szolgáltatásaiktól függően nem nyújtanak postai szolgáltatásokat. Az, hogy esetlegesen a 97/67 irányelv hatálya alá vonják-e őket, nem attól függ, hogy a tagállamokban a polgári vagy a kereskedelmi jog hogyan határozza meg ezt a vállalkozástípust, hanem attól, hogy nyújtják-e az ezen irányelvben említett postai szolgáltatások valamelyikét.

31 Ha nem tévedek, a mondat a jogalkotási folyamat során első alkalommal a 2007. november 8-i tanácsi közös álláspontban (13593/6/07 REV 6. sz. tanácsi dokumentum) jelenik meg, mindennemű magyarázat nélkül. A Bizottság ezt a tárgyaláson megerősítette.

32 E mondat rendszertani értelmezése nem szolgál semmilyen hasznos információval, mivel az egy olyan bekezdés elején található, amely a címzett reklámküldemények bizonyos körülmények között levélküldeményként történő kezeléséről szól.

33 Ezt a szemléletes kifejezést a Confetra képviselője alkalmazta a tárgyaláson.

34 A jogalkotói technika (az egyik preambulumbekzdésben elrejtett mondat) nem a legideálisabb, és talán egyértelművé vált volna, ha a feltételt a 97/67 irányelv szövegébe építették volna be. Ez a formai elem azonban nem kérdőjelezi meg a tartalomra vonatkozó logikai értelmezést.

35 Hasonlóképpen foglalt állást az olasz jogalkotó, ahogyan az a következő dokumentumból kitűnik: ERGP 2015 report to the European Commission on Legal regimes applicable to European domestic or cross-border e-commerce parcel delivery (ERGP PL (15) 28), 12. o.

45. Végül, az általam javasolt magyarázatot támasztja alá a határokon átnyúló csomagkézbesítési szolgáltatásokról szóló rendeletre irányuló javaslat,³⁶ amelynek (8) preambulumbekzdése szerint „*a jelenlegi gyakorlatnak és a [97/67] irányelvnek megfelelően*”³⁷ a postai lánc minden egyes lépése (vagyis a gyűjtés, feldolgozás és kézbesítés) csomagkézbesítési szolgáltatásnak minősül, és „a szállítás önmagában – ha nem a fenti lépések valamelyikével összefüggésben történik – nem minősül csomagkézbesítési szolgáltatásnak, mivel ebben az esetben az feltételezhető, hogy e tevékenység a szállítási ágazat részét képezi”³⁸.

b) Az expressz postai szolgáltatásokat nyújtó vállalkozások

46. Ami az expressz postai szolgáltatókat illeti, a Bíróság azokat már legalább négy alkalommal postai szolgáltatóként kezelte a következő módon: i. a Corbeau ítéletben³⁹ ezeket a szolgáltatásokat „sajátos” szolgáltatásnak minősítette; ii. a DHL International ítéletben⁴⁰ úgy vélte, hogy velük kapcsolatban alkalmazandó az a követelmény, hogy a panaszok kezelésére irányuló külső eljárás alá kell vonni őket a 97/67 irányelv 19. cikkében foglaltak szerint; iii. a DHL Express (Austria) ítéletben⁴¹ ezen irányelv 9. cikkének (2) bekezdését úgy értelmezte, hogy egy nemzeti szabály a többi postai szereplőhöz hasonlóan kötelezheti őket a postai ágazat szabályozásáért felelős hatóság finanszírozására; és iv. az Ilves Jakelu ítéletben⁴² kijelentette, hogy e szolgáltatások nyújtásának feltétele lehet egy általános engedély kiállítása. Ezek az ítéletek érthetetlenek lennének, ha a Bíróság nem fogadta volna el előfeltevésként, hogy az expressz postai szolgáltatás a postai szolgáltatások körébe tartozik.

47. Az expressz postai szolgáltatásoknál bármilyen, olykor jelentős eltérések állnak is fenn a levelezéssel kapcsolatos szolgáltatásokhoz képest, az azokhoz tartozó tevékenységek középpontja a kommunikáció és az információk cseréjének a postai szolgáltatásokra jellemző eszközei körébe tartozik.⁴³ Valójában a postai piacnak egy olyan ágazatát képviselik, amelyet az abban nyújtott, magas színvonalú, az ügyfelek által megfelelően megfizetett szolgáltatások jellemeznek. Ezenkívül, a 97/67 irányelvben található fogalom meghatározások, mint például a „postai szolgáltatások” vagy a „postai küldemény”,⁴⁴ kellően tágak ahhoz, hogy azoknak ezek a sajátos, magas hozzáadott értékkel bíró szolgáltatások megfeleljenek.⁴⁵

48. Ezen előfeltevések alapján bár végső soron az eljáró bíróság feladata a Bíróság ítélkezési gyakorlata alapján megvizsgálni a nemzeti szabályozásának a 97/67 irányelvvel való összeegyeztethetőségét, a Bíróság ítélete alapján úgy vélem, hogy az előzetes döntéshozatalra utaló határozat első kérdésében említett rendelkezések összhangban állnak ezzel az irányelvvel. Egyfelől, a Bíróság megerősítette a 97/67 irányelv 2. cikke 1., 1a. és 6. pontjának a 261/1999. sz. decreto legislativo 2. cikkének a) és f) pontjában történő szó szerinti átültetését. Másfelől, az engedélyezési rendelet 1. cikke (1) bekezdésének g), i) és r) pontja, valamint 8. cikkének (4) bekezdése megfelel a postai és fuvarozási szolgáltatások általam javasolt magyarázatának.

36 2016. május 25-i európai parlamenti és tanácsi javaslat (COM(2016) 285 final).

37 Kiemelés tőlem.

38 Ennek normatív kifejeződése a 97/67 irányelv 2. cikke (2) bekezdésének a) pontjában található, amely kimondja, hogy „a szállítás önmagában nem tekinthető csomagkézbesítési szolgáltatásnak”.

39 1993. május 19-i ítélet, C-320/91, EU:C:1993:198, 19. pont; abban az értelemben, hogy „a közérdekű szolgáltatástól elkülöníthető szolgáltatásoknak felelnek meg, amelyek a gazdasági szereplők különleges szükségleteit elégítik ki, és amelyek bizonyos olyan további szolgáltatásokat [...] követelnek meg, mint a házhozszállítás, a nagyobb gyorsaság és megbízhatóság a kézbesítés során, ideértve továbbá a célállomás menet közben történő módosításának lehetőségét is [...]”.

40 2011. október 13-i ítélet, C-148/10, EU:C:2011:654, 30. és 52. pont. A 20. pontjában az áll, hogy abban az ügyben a felperes vállalkozás úgy értelmezte, hogy az általa nyújtott expressz kézbesítési szolgáltatások nem minősíthetők postai szolgáltatásoknak.

41 2016. november 16-i ítélet, C-2/15, EU:C:2016:880, 31. pont.

42 2017. június 15-i ítélet, C-368/15, EU:C:2017:462, 29. pont.

43 Lásd a 2008/6 irányelv (5) preambulumbekzdését.

44 Meg kell jegyezni, hogy e küldemények között találhatóak a kereskedelmi értéket képviselő vagy nem képviselő árut tartalmazó postai csomagok, és az expressz fuvarozási vállalkozások inkább ebben az ágazatban működnek.

45 Ennélfogva az AICAI állításával ellentétben azokra a belső piaci szolgáltatásokról szóló 2006/123 irányelv nem alkalmazandó.

49. Ez különösen annak köszönhetően van így, hogy ez a rendelet (8. cikk, (4) bekezdés) nem ír elő általános engedélyt az önmagában vett szállításhoz. A rendelet 1. cikke (1) bekezdésének r) pontja szerint e fogalom meghatározása a következő: „a szállítási szakaszra vonatkozó olyan tevékenységek végzése, amelyek nem foglalják magukban a g) pont szerinti postai szolgáltatások sorának egymást követő szakaszaiba illeszkedő egyéb tevékenységek folytatását”, amely pont meghatározza, hogy mit kell „postai szolgáltatások” alatt érteni.

C. Az előzetes döntéshozatalra előterjesztett második kérdésről

1. A felek álláspontjainak összefoglalása

50. A Confetra arra hivatkozik, hogy az egyetemes szolgáltatást nem nyújtó vállalkozások számára az általános engedély megszerzésére vonatkozó kötelezettség előírása a 97/67 irányelv 9. cikkének (1) bekezdésében az alapkövetelményeknek való megfelelés biztosítása érdekében szükséges mértéktől függ, ahogyan azok a 2. cikk 19. pontjában megjelennek. Véleménye szerint az engedélyt Olaszországban anélkül írták elő, hogy a hatóságok bármilyen értékelést végeztek volna az e követelményeken alapuló szabályozó intézkedések elfogadásának szükségességével kapcsolatban. Ezenkívül aránytalannak tartja a vele szemben előírt kötelezettségeket.

51. Az AICAI és társai, valamint a UPS egyetértenek ezekkel a kifogásokkal. Hozzáteszik, hogy a postai piacon nagymértékű verseny van, és ez a piac nem mutat semmilyen olyan hiányosságot, amely kötelezővé teszi az olyan általános okokra (alapvető követelmények) történő hivatkozást, amelyek jogszerűvé teszik a feltételek előírását. Az, hogy a 261/1999. sz. decreto legislativo 1. cikke kiemelkedő általános érdekűnek minősíti a postai küldemények gyűjtésére, feldolgozására, szállítására és kézbesítésére vonatkozó tevékenységeket, nem igazolja a kötelező engedélyezési rendszert, mert így nincs elismerve a 97/67 irányelv 9. cikke (1) bekezdésének hatékony érvényesülése. Ezenkívül az ezen decreto legislatívóban foglalt kötelezettségek közül már sok megtalálható más ágazati jogszabályban.

52. A Poste Italiane szerint a tagállamok számára a 97/67 irányelv által nyújtott széles mérlegelési mozgástér alapján – amelynek értelmében a tagállamok általános engedélyekre vonatkozó rendszereket fogadhatnak el, és meghatározhatják az engedélyköteles nem egyetemes postai szolgáltatásokat – az olasz rendszer összhangban áll az uniós joggal. Hozzáteszi, hogy a nemzeti jogalkotó a szabályozó intézkedéseknek az alapvető követelmények fényében fennálló szükségességét a 261/1999. sz. decreto legislativo 6. cikkével és az 1. cikkében a „kiemelkedő általános érdekű szolgáltatások” minősítéssel mérlegelte. Az arányosságot illetően kiemeli a munkajogi szabályozás tiszteletben tartására irányuló céljogszerű jellegét a 97/67 irányelv 2. cikke 19. pontjának megfelelően. Ezenkívül az engedélyezési eljárás a lehető legkisebb mértékben korlátozza az alapvető szabadságokat, mivel a postai szolgáltató a kérelem benyújtását követő 45 nap elteltével megkezdheti a tevékenységét.

53. Az olasz kormány a Poste Italianével egyetért abban, hogy a tagállamok széles mérlegelési mozgástérrel rendelkeznek mindenekelőtt a 97/67 irányelv minimumharmonizációs jellegére tekintettel. Ezért van az, hogy a tagállamok számára elismert szabályozási hatáskör nem korlátozódik az egyetemes szolgáltatásokra, hanem a hatóságoknak az általános érdeket az ágazat egészében kell szemmel tartaniuk.⁴⁶

54. A Bizottság szerint el kell fogadni egy, a jelen ügyben vitatotthoz hasonló rendszert, amennyiben az a 97/67 irányelv 2. cikkének 19. pontjában foglalt alapvető követelmények valamelyike által igazolt, arányos, és teljesíti az ezen irányelv 9. cikkének (3) bekezdésében foglalt feltételeket.

⁴⁶ Az olasz kormány Mengozzi főtanácsnok DHL Express (Austria) ügyre vonatkozó indítványára (C-2/15, EU:C:2016:168, 44. pont) hivatkozik.

2. Jogi elemzés

55. Főszabály szerint a tagállamok előírhatnak általános engedélyeket az egyetemes szolgáltatások körébe nem tartozó postai szolgáltatások nyújtásához: a 97/67 irányelv 9. cikkének (1) bekezdése ebben a tekintetben egyértelmű.⁴⁷ Amennyiben a postai fuvarozási⁴⁸ és expressz postai szolgáltatásokat nyújtó vállalkozások ezeket a szolgáltatásokat nyújtják, ahogyan azt az előbb bemutattam, a tekintetükben alkalmazandó az általános engedélyezési rendszer.

56. A Poste Italianával és az olasz kormánnyal egyezően úgy vélem, hogy a 97/67 irányelvnek az ezen irányelv (22) preambulumbekzdésével összhangban értelmezett 9. cikkének (1) bekezdése bizonyos mérlegelési mozgásteret ad a nemzeti hatóságok számára a következők tekintetében: a) dönthetnek arról, hogy átültetik-e az általános engedélyezési rendszert, és b) igenlő esetben e rendszer feltételeit szabályozhatják az irányelv által adott iránymutatások keretein belül.

57. Ugyanezen rendelkezésnek megfelelően az engedélyek bevezetése csak az *alapkövetelményeknek való megfelelés biztosítása érdekében szükséges mértékig* fogadható el. Mivel a tagállamok rendelkezésére álló mérlegelési mozgáster ezen irányelv rendelkezéseinek pontosságától függ, amelyekhez a nemzeti jogrendet igazítani kell,⁴⁹ ebben az esetben az jelentősen csökken, mivel az alapkövetelményeket a 97/67 irányelv 2. cikkének 19. pontja kifejezetten és kimerítő jelleggel⁵⁰ tartalmazza.

58. Következésképpen, annak a tagállamnak, amely a postai szolgáltatások piacához való hozzáférést egy általános engedély megszerzésétől teszi függővé, azt azon egy vagy több *követelményre* történő hivatkozással kell igazolnia, amelyek valójában nagyon különböző jellegű *általános okoknak* minősülnek.⁵¹ Nem szükséges, hogy a tagállam a rendelkezésben foglalt ezen *általános, nem gazdasági okok* mindegyikére hivatkozzon. Elegendő, ha ezen okok közül egyet vagy néhányat választ az általános engedélyezési rendszer igazolása érdekében.

59. A 261/1999. sz. decreto legislativo „kiemelkedő általános érdekű tevékenységeknek” minősítette a postai küldemények gyűjtését, feldolgozását, szállítását és kézbesítését. A legutóbbi 129/15. sz. határozat – amelyet az engedélyezési rendelet széles körű igazoló elemzését magában foglaló indokolás előzött meg⁵² – kifejti, hogy nyilvános konzultációt tartottak többek között a munkafeltételek betartására vonatkozó kötelezettségről.

60. A vita középpontjában az áll, hogy az egyetemes szolgáltatások körébe nem tartozó postai szolgáltatásokat nyújtó szolgáltatók tevékenységének általános engedélyhez kötésével az olasz hatóságok megfelelően éltek-e a számukra a 97/67 irányelvben biztosított mérlegelési mozgásterrel.

47 Az egyetemes szolgáltatás körébe nem tartozó szolgáltatásnyújtás csupán általános engedély kiállításához köthető. Lásd: 2017. június 15-i Ilves Jakelu ítélet, C-368/15, EU:C:2017:462, 30. pont.

48 A 97/67 irányelv és a nemzeti postai szabályozás hatálya alól kizárt, *önmagában vett* szállítással kapcsolatban már elmondottakra hivatkozom.

49 2008. május 8-i Danske Svineproducenter ítélet, C-491/06, EU:C:2008:263, 31. pont.

50 A rendelkezés szó szerinti szövege nem hagy kétségeket az alapkövetelményként elismert érvényes választási lehetőségek zártkörű jellegét illetően.

51 Ezek között olyan heterogén közérdekek találhatók, mint például a levelezéssel kapcsolatos titoktartás, a veszélyes áruk szállításának biztonsága, az adatvédelem, a környezetvédelem és a területrendezés.

52 Lásd a 129/15. sz. határozat indokolásának 65. és 66. pontját. Véleményem szerint ez a határozat valamennyi hatóság azon kötelezettségének felel meg, hogy az aktusait indokolniuk kell, amelyet ebben az esetben az érdekelt felekkel az engedélyezésre vonatkozó postai szabályozás tartalmával kapcsolatban folytatott konzultáció előzött meg.

61. A 97/67 irányelv nem ír elő részletes magyarázatot e rendszer bevezetésének *lehetőségével* (amely az egyes tagállamok mérlegelési mozgásterétől függ) kapcsolatban, hanem azt követeli meg, hogy ez a rendszer tartsa be a 9. cikkének (1) bekezdésében a 2. cikkének 19. pontjával összefüggésben hivatkozott iránymutatásokat. Másképpen megfogalmazva azt írja elő, hogy a tagállamnak, amennyiben e szolgáltatások nyújtását engedélyezési rendszer alá kívánja vetni, e rendszer létrehozását a 97/67 irányelvben foglalt valamely általános okkal kell összefüggésbe hoznia.

62. Ugyanakkor az előzetes döntéshozatalra utaló határozatokban foglaltak alapján a 261/1999. sz. decreto legislativo 1. cikke (2) bekezdésének u) pontja – az „alapvető követelmények” meghatározása során, amelyek alapján az olasz jogalkotó a felperesekhez hasonló vállalkozások tevékenységét általános engedélyezési rendszer alá vonja – számos, a 97/67 irányelvben foglalt követelményt említ (például a levelezéssel kapcsolatos titoktartás vagy a személyes adatok védelmének biztosítását).

63. Ebben a listában szerepel még a postai szolgáltatók fizetett személyzete társadalmi kötelezettségeinek megtartására irányuló szándék, valamint a nemzeti munkajogi szabályozás és az ágazati kollektív megállapodások. Ennek a konkrét szándéknak a decreto legislativo-t követő jogszabályokban vannak olyan nyomai, amelyek alapján a Poste Italiane kiemeli,⁵³ hogy az olasz szabályozás a 97/67 irányelv 2. cikkének 19. pontjában foglalt általános okok egyikével („a foglalkoztatási feltételek tiszteletben tartása, a törvényi, rendeleti és közigazgatási rendelkezésekkel megállapított és/vagy [...] kollektív szerződésekben meghatározott szociális biztonsági rendszerek tiszteletben tartása”) összhangban áll.⁵⁴

64. Mivel ily módon a vita tárgyát képező, postai szolgáltatásokra vonatkozó általános engedélyezési rendszer léte jogszerű, a kérdést előterjesztő bíróság azt kérdezi, hogy az olasz hatóságok ezt az engedélyezést túlzott mértékű kötelezettségekhez kötötték-e. Az előzetes döntéshozatalra utaló határozatok ugyanakkor nem jelölik meg pontosan,⁵⁵ hogy konkrétan mely kötelezettségek (az egyetemes szolgáltatások finanszírozásával kapcsolatos kötelezettség kivételével,⁵⁶ amelyre később visszatérek) minősülhetnek túlzott mértékűnek.

65. Véleményem szerint az engedélyezési rendelet 11. cikkében foglalt kötelezettségek tekintetében semmilyen aránytalanság nem érzékelhető. A felhasználókkal kapcsolatos kötelezettségek, ahogyan azok e cikk (2) bekezdésében szerepelnek (figyelembe kell venni a vállalkozás megkülönböztető jelzéseit, közzé kell tenni a szolgáltatási chartát és tiszteletben kell tartani az e területre vonatkozó általános szabályokat), számomra kellően logikusnak tűnnek. Ugyanez a helyzet a (3) bekezdésben foglalt „tájékoztatási” kötelezettségekkel kapcsolatban (a tevékenységgel és a panaszokkal kapcsolatos adatokat át kell adni az AGComnak vagy az illetékes minisztériumnak, valamint tájékoztatást kell adni az engedélyezés kezdő időpontjára tekintettel bekövetkezett változásokról).

66. Az ezen rendelet 11. cikkének (1) bekezdését illetően a vita legnagyobb része az f) pontban foglalt kötelezettséggel kapcsolatban folyt, amellyel később foglalkozom. Úgy vélem, hogy az e bekezdésben foglalt többi kötelezettség nem aránytalan: egyesek (az a) és b) pont) a szerződéskötést és a személyzeti rendet – ahol nem állhat fenn büntetett előélet –, valamint a munkafeltételek terén a nemzeti szabályok és megállapodások teljesítését érintik, mások pedig (a c), d) és e) pont) a

53 Észrevételei 55. pontjában és a rendelet 10. cikke (4) bekezdésének c) pontjára, valamint 11. cikke (1) bekezdésének b) és c) pontjára utalva.

54 Ezt az okot a 97/67 irányelvnek a 2008/6 irányelv által történő reformjáról szóló európai parlamenti és tanácsi közös álláspont vezette be „a szociális megfontolásoknak a piac teljes megnyitása során játszott politikailag fontos szerep[re]” tekintettel (a 97/67 irányelvnek a közösségi postai szolgáltatások belső piacának teljes megvalósítása tekintetében történő módosításáról szóló európai parlamenti és tanácsi irányelv elfogadása céljából a Tanács által 2007. november 8-án az Európai Közösséget létrehozó szerződés 251. cikkében megállapított eljárásnak megfelelően elfogadott 19/2007/EK közös álláspont [HL 2007. C 307 E., 22. o.]).

55 E határozatok 2.5.2.2, 2.5.2.3 és 2.5.2.4 pontjában semmilyen olyan konkrét teher nem azonosítható, amelyet „aránytalannak, logikátlanak vagy túlzott mértékűnek” lehetne minősíteni.

56 Az előzetes döntéshozatalra utaló határozat 2.5.2.5 és azt követő pontjai.

szolgáltatóknak a közigazgatási hatóságokkal való kapcsolataira vonatkoznak, ideértve az utóbbiak által az előbbieknél gyakorolt vizsgálati és ellenőrzési jogkörből eredően felmerült díjak megfizetését vagy az AGCom költségeihez való hozzájárulást, valamint a szolgáltatóknak az eredeti követelmények esetleges módosításairól való tájékoztatását.

67. Bár a kérdést előterjesztő bíróság feladata az, hogy ezt az értékelést végül elvégezze, ismétlem, hogy véleményem szerint a bemutatott kötelezettségek a postai szolgáltatások nyújtása tekintetében megfelelőek és nem aránytalanul súlyosak egy olyan keretben, amely egyesíti a piaci szereplők vállalkozási szabadságát a szabályos működésre vonatkozó minimumszabályokkal, a hozzájuk rendelt hatóságok felügyelete alatt.

D. Az előzetes döntéshozatalra előterjesztett harmadik és negyedik kérdésről

1. A felek álláspontjainak összefoglalása

68. A Confetra⁵⁷ a 97/67 irányelv 9. cikke (1) és (2) bekezdésének, valamint 7. cikke (4) bekezdésének szó szerinti értelmezését javasolja, amelyekből az következik, hogy az egyetemes szolgáltatások kompenzációjára szolgáló alaphoz történő hozzájárulásra vonatkozó kötelezettség csak azon szolgáltatók számára írható elő, akik ezeket a szolgáltatásokat nyújtják (és így a felperesek számára nem). Az uniós joggal nem ellentétes az olyan nemzeti szabály, amely ezen alaphoz a hozzájárulásra kötelezettek vagy a releváns piacok helyzetére tekintettel történő különbségtétel nélkül *automatikus* hozzájárulási kötelezettséget ír elő.

69. Az AICAI és társai, valamint a UPS egyetértenek a Confetra álláspontjával. Hozzáteszik, hogy szó szerinti, teleologikus, rendszertani és történeti megközelítésből a 97/67 irányelv 9. cikke (2) bekezdésének második albekezdésében említett „engedélyek” említése alatt nem az (1) bekezdésben foglalt engedélyeket kell érteni, minek következtében a kompenzációs alaphoz történő hozzájárulás csak az egyetemes szolgáltatók feladata. Úgy vélik, hogy a 2008/6 irányelv (27) preambulumbekendése alátámasztja ezt az értelmezést.

70. Ugyanakkor a Poste Italiane és az olasz kormány úgy véli, hogy a 261/1999. sz. decreto legislativo 3. cikkének az egyetemes szolgáltatások körébe nem tartozó postai szolgáltatóknak a kompenzációs alaphoz való hozzájárulásáról szóló (12) bekezdése nem alkalmazandó közvetlenül. Az függ attól, hogy az AGCom bizonyítja-e az említett szolgáltatást nyújtó szolgáltató pénzügyi terhének nettó összegét és jogszerűtlen jellegét, valamint attól, hogy azt milyen módon finanszírozzák. Kifejtik, hogy az engedélyezési rendelet 11. cikke (1) bekezdésének f) pontja, valamint 15. cikkének (2) bekezdése szerint az ezen alaphoz való hozzájárulást esetről esetre kell értékelni, és az a kínált szolgáltatásoknak az egyetemes szolgáltatásokkal kapcsolatban fennálló helyettesíthetőségétől függ, mely utóbbiak jellemzői a gazdasági, technológiai és társadalmi tényezők alapján fejlődnek.

71. Megjegyzik, hogy a 97/67 irányelv 9. cikkének (2) bekezdése a szerencsétlen megfogalmazása ellenére az engedélyekre általános értelemben utal, és nem korlátozódik az (1) bekezdésben foglalt egyetemes szolgáltatásokra vonatkozó engedélyekre, bár a két bekezdés egymást követő láncolata ezt a benyomást keltheti. A rendelkezés szó szerinti, rendszertani, logikai és teleologikus értelmezése megerősíti ezt a megközelítést.

⁵⁷ Mindenekelőtt azt állítja, hogy a két kérdést másodlagos jelleggel terjesztették elő, arra az esetre, ha a másik két kérdésre nemleges válasz születne.

72. A francia kormány, amely a tárgyaláson csak e két kérdés megválaszolása érdekében vett részt, azt állítja, hogy az expressz postai szolgáltatásokat nyújtó vállalkozásokat különleges jellemzőik, a szolgáltatásaik hozzáadott értéke, azoknak az ügyfélkörük által történő használata és a díjszabásuk alapján nem lehet a kompenzációs alaphoz történő hozzájárulásra kötelezni.

73. A Bizottságnak kétségei vannak a kérdések elfogadhatóságával kapcsolatban, mert azokat feltételes jellegűnek tekinti, mivel az AGCom jelenleg nem fogadott el olyan határozatot, amely ezeket a vállalkozásokat a kompenzációs alaphoz való hozzájárulásra kötelezné. Ezenkívül a Bizottság egyetért a Poste Italiane és az olasz kormány azon álláspontjával, hogy az egyetemes szolgáltatás keretében nyújtott szolgáltatásokkal felcserélhető szolgáltatásokat nyújtó vállalkozásokat ehhez az alaphoz lehet rendelni.

2. Jogi elemzés

a) Az előzetes döntéshozatalra előterjesztett kérdések elfogadhatóságáról

74. A Bizottságnak az előzetes döntéshozatalra előterjesztett kérdések feltételes jellegével kapcsolatos kifogásai alapján meg kell vizsgálni az előzetes döntéshozatalra utaló határozat ezen részének elfogadhatóságát.

75. A tárgyaláson megállapítást nyert, hogy az AGCom még nem hozta létre az univerzális szolgáltatásokra vonatkozó kompenzációs alapot, és ennél fogva egyetlen vállalkozást sem kötelezett az ahhoz történő hozzájárulásra.⁵⁸ Amennyiben ez így van – aminek ellenőrzése az alapügyben eljáró bíróság feladata –, az előzetes döntéshozatalra előterjesztett harmadik és negyedik kérdés jövőre vonatkozó, még bizonytalan tartalmú előfeltevésből indul ki, ami miatt azok elfogadhatatlanná válnak.⁵⁹

76. Legfeljebb akkor lenne elfogadható az előzetes döntéshozatalra előterjesztett harmadik kérdés, ha az a 97/67 irányelvnek olyan belső szabályokkal való összeegyeztethetőségével kapcsolatos kétség absztrakt megfogalmazásaként lenne értelmezhető, amelyek a jövőre nézve lehetővé teszik – de nem teszik kötelezővé – a kompenzációs alaphoz való hozzájárulás előírását az általános engedéllyel rendelkezők számára.

77. Mindenesetre, ha a Bíróság az elfogadhatatlansági kifogás elutasítására hajlana, ismertetem a véleményemet mindkét kérdéssel kapcsolatban, amelyek együtt válaszolhatók meg.

b) Az ügy érdeméről

78. A 97/67 irányelv 9. cikke (2) bekezdésének az általános engedélyekre történő alkalmazhatóságát a DHL Express (Austria) ügyben már megerősítették.⁶⁰ A Bíróság konkrétan megállapította, hogy a 97/67 irányelv 9. cikke (2) bekezdésének második albekezdéséből következik, hogy az „engedélyek” kifejezés alatt az ezen (2) bekezdés első albekezdése szerinti (egyedi) engedélyek és az (1) bekezdése szerinti (általános) engedélyek egyaránt értendők.

58 Az AICAI képviselője a tárgyaláson elismerte, hogy a szolgáltatók aggodalmai nem az említett alap létrehozásának veszélye, valamint amiatt állnak fenn, hogy a szolgáltatókat a jövőben annak finanszírozására kötelezik. Míután kijelentette, hogy az olasz postai szabályozás változás alatt áll, egyetértett azzal, hogy ebben a jogszabályi helyzetben ezek a szolgáltatók nem valódi, hanem hipotetikus akadállyal szembesülnek.

59 Lásd ebben az értelemben: 2011. szeptember 15-i Unió de Pagesos de Catalunya ítélet, C-197/10, EU:C:2011:590, 17. és 18. pont, valamint az ott hivatkozott ítélkezési gyakorlat.

60 2016. november 16-i ítélet, C-2/15, EU:C:2016:880, 22–28. pont. Lásd továbbá: Mengozzi főtanácsnok ezen ügyre vonatkozó indítványa, EU:C:2016:168, 28. és azt követő pontok.

79. Bár az ebben az ügyben előzetes döntéshozatalra előterjesztett kérdés az ugyanezen irányelv 9. cikke (2) bekezdése második albekezdésének negyedik francia bekezdéséről szolt, a fő kétség az „engedélyek” kifejezés jelentése volt, amelyet a Bíróság ugyanezen rendelkezés valamennyi francia bekezdésével összefüggésben elemzett.

80. Következésképpen főszabály szerint nincs akadálya annak, hogy a tagállamok az általános engedélyek megadását a kompenzációs alaphoz való hozzájárulásra vonatkozó kötelezettséghez kössék.

81. Egy ilyen jellegű alaphoz a 97/67 irányelv 7. cikkének (4) bekezdésében foglalt körülmények között történő létrehozása a tagállamok számára az egyetemes szolgáltatások finanszírozásának egyik módját jelenti. Ez utóbbi, ahogyan azt már említettem, valójában egy egyensúly kialakítására irányuló mechanizmust jelent a liberalizáció és a verseny megnyitásának folyamatában, amelyet a 2008/6 irányelv vitt véghez. Az ahhoz a postai szolgáltatók terhére történő hozzájárulással bizonyos méltányosság érhető el az egyes szolgáltatók között azzal, hogy azon új belépőket, akik nem ugyanazokat a terheket viselik, mint az egyetemes szolgáltatók,⁶¹ ezen alap támogatására és bizonyos, szolidaritáson alapuló kötelezettségek finanszírozásához való hozzájárulásra köteleznek.

82. A 2008/6 irányelv (27) preambulumbekzdése lehetővé teszi annak előírását, hogy a postai szolgáltatóknak ezen alap finanszírozásához hozzá kell járulniuk. Ez a rendelkezés természetesen azokra a szolgáltatókra vonatkozik, amelyek általános engedéllyel rendelkeznek. Elegendő, hogy e postai szolgáltatásokat, amelyeket ezen engedélyek birtokában nyújtanak (és amelyeknek „nem kell szükségképpen rendelkezniük az egyetemes szolgáltatás minden vonásával”), a felhasználó szemszögéből az egyetemes szolgáltatásokkal összefüggésben „kellő mértékben felcserélhetőnek” lehet minősíteni.

83. Ha a felhasználó egy postai vállalkozás szolgáltatását az egyetemes szolgáltató által kínált szolgáltatás egyik alternatívájaként tudja igénybe venni, azok *helyettesíthetőségére* lehet következtetni, amely, ismétlem, elegendő ahhoz, hogy az előbbi számára a kompenzációs alaphoz való hozzájárulási kötelezettséget előírják.⁶²

84. Úgy vélem, hogy a kérdést előterjesztő bíróság által bemutatott olasz szabályozás igazodik ehhez a modellhez. Egyfelől, a 261/1999. sz. decreto legislativo 6. cikkének (1a) bekezdése és 10. cikkének (2) bekezdése előírták az általános engedéllyel rendelkezők számára az egyetemes szolgáltatásokra vonatkozó kompenzációs alaphoz való hozzájárulást abban az esetben, ha azok az ez utóbbihoz tartozó szolgáltatásokhoz képest *helyettesítő* szolgáltatásokat nyújtanak.

85. Másfelől, és ez egy kulcsfontosságú jogszabályi információ, az egyaránt az engedélyezési rendeletben foglalt 11. cikk (1) bekezdésének f) pontja és 15. cikk (2) bekezdése azonos kifejezésekkel szabályozzák⁶³ az ezen alaphoz való hozzájárulási kötelezettséget, és a 2008/6 irányelv (27) preambulumbekzdésében foglalt követelményekre hivatkoznak. Nem látom, hogy miként lehet ezzel az irányelvvvel ellentétes egy olyan nemzeti rendelkezés, amely pontosan az, amelyet ez az irányelv is tartalmaz a kompenzációs alap finanszírozására vonatkozó kötelezettség hatályának meghatározása tekintetében.

61 A Bizottság szerint 2015-ben az egyetemes szolgáltató valamennyi tagállamban továbbra is az eredeti postai szolgáltató (SWD(2015) 207 final, 13. o.).

62 Logikusan, ebben az esetben tiszteletben kell tartani a 97/67 irányelvnek az erre a területre vonatkozó többi előírását (ide tartozóan azt, hogy az egyetemes szolgáltatás ugyanazon elemei vagy a tagállam területének ugyanazon részei tekintetében nem jogszerű egyidejűleg egyetemes szolgáltatási kötelezettséget és a költségmegosztási mechanizmushoz való pénzügyi hozzájárulási kötelezettséget megszabni).

63 Emlékeztetek arra, hogy e rendelkezések szerint az egyetemes szolgáltatásnyújtás költségeinek finanszírozásához való hozzájárulás feltétele az, hogy a 2008/6 irányelv (27) preambulumbekzdésében megjelölt feltételek fennállnak.

86. Következésképpen az olasz szabályozás e rendelkezéseiben nem látok semmilyen ellentmondást a 97/67 irányelvvel. Amennyiben a jövőben az AGCom úgy dönt, hogy ezt a mechanizmust átülteti, és egyik vagy másik vállalkozás hozzájárulását írja elő, akkor – és nem most – kell majd megvizsgálni, hogy a 97/67 irányelvből eredő kritériumokat milyen mértékben tartja tiszteletben.

V. Véggövetkeztetések

87. A fent kifejtettek alapján azt javaslom, hogy a Bíróság a Tribunale Amministrativo Regionale per il Lazio (laziói regionális közigazgatási bíróság, Olaszország) által előzetes döntéshozatalra előterjesztett kérdéseket a következőképpen válaszolja meg:

- „1) A 2008/6 irányelvvel módosított, a közösségi postai szolgáltatások belső piacának fejlesztésére és a szolgáltatás minőségének javítására vonatkozó közös szabályokról szóló, 1997. december 15-i 97/67 európai parlamenti és tanácsi irányelv 2. cikkének 1., 1a. és 6. pontjával nem ellentétes a postai ágazatra vonatkozó olyan nemzeti szabályozás, amelynek hatálya kiterjed a fuvarozási, szállítmányozási és expressz futárszolgálattal kapcsolatos szolgáltatásokra, amennyiben postai küldemények gyűjtésével, feldolgozásával, szállításával és kézbesítésével kapcsolatos tevékenységeket végeznek, és a hatálya alól kizárja az »önmagában vett szállítási« szolgáltatásokat.
- 2) A 97/67 irányelv 9. cikkének (1) bekezdésével és 2. cikkének 19. pontjával, valamint az arányosság elvével nem ellentétes az olyan, az alapügyben alkalmazotthoz hasonló nemzeti szabály, amely a fuvarozási, szállítmányozási és expressz futárszolgálattal kapcsolatos szolgáltatásokat nyújtó postai szolgáltatók számára előírja, hogy általános engedéllyel kell rendelkezniük.
- 3) A 97/67 irányelv 7. cikkének (4) bekezdésével és 9. cikkének (2) bekezdésével nem ellentétes az alapügyben alkalmazotthoz hasonló nemzeti szabály, amely lehetővé teszi az egyetemes szolgáltatások költségeire vonatkozó kompenzációs alaphoz való hozzájárulás előírását az általános engedélyek jogosultjai számára abban az esetben, ha a 2008/6 irányelv (27) preambulumbekkezdésében hivatkozott követelmények fennállnak.”